

14η Μαρτίου, 1980

(ΧΑΤΖΗΑΝΑΣΤΑΣΣΙΟΥ, Δ.)

ΕΠΙ ΤΟΙΣ ΑΦΟΡΩΣΙ ΤΟ ΑΡΘΡΟΝ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΚΩΣΤΑΣ ΜΑΚΡΙΔΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟΣ,

Αίτηται,

κατά

1. ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ,
2. ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ,
Καθ' ὄν ἡ αίτησις.

(Υπόθεσις ἐπὶ ἀρ. 82/76).

Περὶ Τύπου Νόμος, Κεφ. 79-᾽ Ἄρθρον 3(β) τοῦ Νόμου-Δὲν ἀντιβαίνει πρὸς τὰς προνοίας τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ Συντάγματος.

- 5 *Συνταγματικὸν Δίκαιον-᾽ Ἀνθρώπινα Δικαιώματα-Δικαίωμα τῆς ἐλευθερίας τοῦ λόγου καὶ τῆς καθ' οἰονδήποτε τρόπον ἐκφράσεως*
- 10 *-Δικαίωμα ἐλευθερίας τῆς γνώμης, λήψεως καὶ μεταδόσεως πληροφοριῶν καὶ ἰδεῶν-᾽ Ἄρθρον 19(1) καὶ (2) τῆς Συντάγματος -᾽ Ἐνδόκησις δικαιωμάτων τούτων ὑπόκειται εἰς διατυπώσεις, ὁρους, περιορισμοὺς ἢ ποινὰς πρὸς προστασίαν, μεταξὺ ἄλλων, τῆς ὑπολήψεως ἢ τῶν δικαιωμάτων ἄλλων-᾽ Ἄρθρον 19(3) τοῦ Συντάγματος- Κατὰ συνέπειαν ἄρθρον 3(β) τοῦ περὶ Τύπου Νόμου Κεφ. 79 δὲν ἀντιβαίνει πρὸς τὰς προνοίας τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ Συντάγματος.*

- 15 *Τὸ ἐπίδικον σημεῖον εἰς τὴν παροῦσαν προσφυγὴν, ἡ ὁποία ἐστρέφεται κατὰ τῆς ἀποφάσεως τῶν καθ' ὄν ἡ αίτησις ᾽περὶ μὴ ἐκδόσεως καὶ)ἢ μὴ παροχῆς πρὸς τοὺς αἰτητὰς τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Τύπου Νόμου Κεφ. 79 προβλεπομένης ᾽ἀποδείξεως᾽ ὡς πρὸς τὴν ἐκδοσὶν ἐφημερίδος ὑπὸ τὸν τίτλον ᾽Νέος ἄνθρωπος᾽᾽ καὶ κατὰ τῆς ἀποφάσεως τῶν καθ' ὄν αίτησις*
- 20 *περὶ ᾽ἐκδόσεως ἢ)καὶ παροχῆς τῆς προειρημένης ἀποδείξεως καὶ κατὰ συνέπειαν παραχωρήσεως τοῦ τίτλου ᾽Νέος ᾽ Ἀνθρωπος᾽ εἰς τὴν ᾽Εκδοτικὴν ᾽Εταιρείαν Τηλέγραφος Λτδ.,᾽ ἦτο κατὰ*

πόσον τὸ ἄρθρον 3(β)* τοῦ περὶ Τύπου Νόμου ἦτο ἀντίθετον πρὸς τὰ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 19** τοῦ Συντάγματος.

Τὸ Δικαστήριον ἔκρινεν ὅτι:

Ἐφ' ὅσον τὸ ἄρθρον 19.3 τοῦ Συντάγματος προβλέπει ὅτι ἡ ἐνάσκησις τῶν δικαιωμάτων ἐλευθερίας τοῦ λόγου καὶ τῆς καθ' οἰονδήποτε τρόπον ἐκφράσεως, τῆς ἐλευθερίας τῆς γνώμης, τῆς λήψεως καὶ μεταδόσεως πληροφοριῶν καὶ ἰδεῶν, τὰ ὁποῖα διασφαλίζονται ὑπὸ τῶν παραγράφων 1 καὶ 2 τοῦ ἄρθρου 19 “δύναται νὰ ὑποβληθῇ εἰς διατυπώσεις, ὄρους, περιορισμοὺς ἢ ποινὰς προδιαγεγραμμένους ὑπὸ τοῦ Νόμου καὶ ἀναγκαίως μόνον πρὸς τὸν συμφέρον τῆς ἀσφαλείας τῆς Δημοκρατίας..... ἢ πρὸς προστασίαν τῆς ὑπολήψεως ἢ τῶν δικαιωμάτων ἄλλων” καὶ ἐφ' ὅσον τὸ ποσὸν τοῦ γραμματίου περὶ τοῦ ὁποίου προβλέπει τὸ ἄρθρον 3(β) τοῦ Κεφ. 79, προορίζεται νὰ χρησιμοποιηθῇ, μεταξὺ ἄλλων, ὡς ἐγγύησις διὰ τὴν καταβολὴν ἀποζημιώσεων εἰς ἀποφάσεις εἰς ἀγωγὰς ἐπὶ λιβέλλω κατὰ τοῦ ἰδιοκτῆτου τῆς ἐφημερίδος, ἢ διάταξις περὶ γραμματίου εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο ἐτέθη πρὸς προστασίαν τῆς ὑπολήψεως ἢ τῶν δικαιωμάτων ἄλλων καὶ κατὰ συνέπειαν τὸ ἄρθρον 3(β) δὲν ἀντιβαίνει πρὸς τὰς προνοίας τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ Συντάγματος.

Ἐπιθέσεις παρατεθεῖσαι:

Martin v. Struthers (1943) 87 Law. ed. 1313;

Express Newspapers v. Union of Indian (1958) S.C. 578;

Olivier v. Buttigieg [1966] 3 W.L.R. 310;

Cosmos Ltd. Press v. The Republic (1971) 3 C.L.R. 387;

* Τὸ ἄρθρον 3(β) ἐκτίθεται εἰς τὰς σελίδας 329-30.

** Τὸ ἄρθρον 19 τοῦ Συντάγματος προβλέπει:

- “1. Ἐκαστος ἔχει τὸ δικαίωμα ἐλευθερίας τοῦ λόγου καὶ τῆς καθ' οἰονδήποτε τρόπον ἐκφράσεως.
2. Τὸ δικαίωμα τοῦτο περιλαμβάνει τὴν ἐλευθερίαν τῆς γνώμης, τῆς λήψεως καὶ μεταδόσεως πληροφοριῶν καὶ ἰδεῶν ἀνευ ἐπεμβάσεως οἰασδήποτε δημοσίας ἀρχῆς καὶ ἀνεξαρτήτως συνόρων.
3. Ἡ ἐνάσκησις τῶν δικαιωμάτων, περὶ ὧν ἡ πρώτη καὶ δευτέρα παράγραφος τοῦ παρόντος ἄρθρου, δύναται νὰ ὑποβληθῇ εἰς διατυπώσεις, ὄρους, περιορισμοὺς ἢ ποινὰς προδιαγεγραμμένους ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ ἀναγκαίους μόνον πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἀσφαλείας τῆς Δημοκρατίας ἢ τῆς συνταγματικῆς τάξεως ἢ τῆς δημοσίας ἀσφαλείας ἢ τῆς δημοσίας τάξεως ἢ τῆς δημοσίας ὑγείας ἢ τῶν δημοσίων ἠθῶν ἢ πρὸς προστασίαν τῆς ὑπολήψεως ἢ τῶν δικαιωμάτων ἄλλων ἢ πρὸς παρεμπόδισιν τῆς ἀποκαλύψεως πληροφοριῶν ληφθειῶν ἐμπιστευτικῶς ἢ πρὸς δ' ατήρησιν τοῦ κύρους καὶ τῆς ἀμεροληψίας τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας.
4. _____
5. _____”

Republic (Minister of Interior and Another) v. Telegraphos Publishing Co. Ltd. (1975) 3 C.L.R. 394;

Near v. Minnesota (1975) Law. ed. 1357;

5 *Attorney-General and Another v. Antigua Times Ltd.* [1975] 3 All E.R. 81;

New York Times Co. v. United States, 29 Law. ed. 2d 822;

HjiNicolau v. Police (1976) 2 C.L.R. 63;

Decision of European Commission of Human Rights 753/60 (Yearbook III p. 310).

10 Προσφυγή.

Προσφυγή κατά της άρνήσεως, υπό τῶν καθ' ὧν ἡ αίτησις, τῆς έκδόσεως και/ἢ τῆς παροχῆς τῆς υπό τοῦ άρθρου 4 τοῦ περι Τύπου Νόμου Κεφ. 79 προβλεπομένης "ἀποδείξεως" ὡς πρὸς τὴν έκδοσιν ἐφημερίδος ὑπὸ τὸν τίτλον "Νέος Ἀνθρωπος".

15 *Αίμ. Λεμονάρης*, διὰ τοὺς αίτητάς.

Γλ. Μιχαηλίδης, διὰ τοὺς καθ' ὧν ἡ αίτησις.

Γ. Ποταμίτης και Μ. Παπαπέτρου, διὰ τὸ ἐνδιαφερόμενον μέρος.

Cur. adv. vult.

- ΧΑΤΖΗΑΝΑΣΤΑΣΣΙΟΥ Δ. Εἰς τὴν παροῦσαν αίτησιν ὁ αίτητῆς
- 20 ἐξαιτεῖται παρὰ τοῦ Δικαστηρίου τὴν ἀκόλουθον θεραπείαν:
- (α) Ὅπως κηρύξει τὴν ἀπόφαση περὶ μὴ έκδόσεως και/ἢ μὴ παροχῆς τῆς υπό τοῦ άρθρου 4 τοῦ περι Τύπου Νόμου Κεφ. 79 προβλεπομένης "ἀποδείξεως" ὡς πρὸς τὴν έκδοσιν ἐφημερίδος ὑπὸ τὸν τίτλον "Νέος Ἀνθρωπος", ἡ ὁποία ἐκοινοποιήθη εἰς τὸν πρῶτον
- 25 αίτητὴν δι' ἐπιστολῆς τοῦ δευτέρου καθ' οὗ ἡ αίτησις ἡμερομηνίας 8 Ἰανουαρίου, 1976, ὡς ἀκυρον και ἐστερημένην οἰουδήποτε ἀποτελέσματος και (β) Ὅπως κηρύξει τὴν ἀπόφαση περὶ έκδόσεως ἢ και παροχῆς τῆς προειρημένης ἀποδείξεως και κατὰ συνέπειαν παραχωρήσεως τοῦ τίτλου "Νέος Ἀνθρωπος" πρὸς έκδοσιν
- 30 ἐφημερίδος εἰς τὴν Ἐκδοτικὴν Ἑταιρείαν Τηλέγραφος Λτδ. ὡς ἀκυρον και ἐστερημένην οἰουδήποτε ἀποτελέσματος.

- Τὰ γεγονότα ἐν συντομία εἶναι τὰ ἀκόλουθα: Ὁ πρῶτος αίτητῆς εἶναι δικηγόρος, μέλος τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος Κύπρου και ὑπεύθυνος ἐπὶ τοῦ τύπου.
- 35 Οἱ δύο αίτηται εἶναι ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος Κύπρου ἡ ὁποία ἔχει τὰ γραφεῖα αὐτῆς εἰς τὴν λεωφόρον Ὁμήρου 24 Λευκωσία. Οἱ αίτηται ἀπεφάσισαν τὴν έκδοσιν ἐφημερίδος ὄργανου τοῦ κόμματος ὑπὸ τὸν τίτλον "Νέος

"Άνθρωπος". Έφημερίδα υπό τὸν ἴδιον τίτλον ἐξεδίδετο ὑπὸ τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος Κύπρου ἀπὸ τοῦ 1926 μέχρι τοῦ 1931. Τὸ ΑΚΕΛ (Ἀνορθωτικὸν Κόμμα Ἐργαζομένου Λαοῦ) συνεστήθη τὸ 1941 κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος Κύπρου τὸ ὁποῖον διελύθη τὸ 1944. Τοῦτο ἐπανε- 5
συστήθη καὶ οἱ δύο αἰτήται εἶναι ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ αὐτοῦ. Οἱ αἰτήται ἐπεσκέφθησαν τὴν 26 Νοεμβρίου 1975, τὸν Διευθυντὴν τοῦ Γραφείου Δημοσίων Πληροφοριῶν καὶ ἐπληροφόρησαν αὐτὸν ὅτι ἐσκόπευον τὴν ἔκδοσιν ἐφημερίδας ὑπὸ τὸν τίτλον "Νέος 10
"Άνθρωπος". Οὗτος ἐξήτησε τὸ ἀρχεῖον καὶ ἐπληροφόρησεν αὐτούς ὅτι ὁ τίτλος ἦτο ἐλεύθερος.

Οἱ αἰτήται ἀνέφερον εἰς τὸν δεύτερον καθ' οὗ ἡ αἴτησις ὅτι εἶχον τὴν γνώμην ὅτι ἡ πρόνοια τοῦ ἀρθροῦ 3 τοῦ περὶ Τύπου Νόμου Κεφ. 79 περὶ ὑποβολῆς γραμματίου διὰ τὸ ποσὸν τῶν 15
£500.—ἦτο ἀντίθετος πρὸς τὸ ἀρθρον 19 τοῦ Συντάγματος. Οἱ αἰτήται ὑπέβαλον τὴν δήλωσιν περὶ ἐφημερίδας μετὰ συνοδευ-
τικῆς ἐπιστολῆς ἡμερομηνίας 4 Δεκεμβρίου, 1975, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνεφέρετο ὅτι τὸ ἀρθρον 3(β) ἦτο ἀντισυνταγματικόν. Τὴν 20
Δεκεμβρίου οἱ αἰτήται ἐκυκλοφόρησαν διακήρυξιν πρὸς τὸ κοινὸν περὶ ἐπανασυστάσεως τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος 20
Κύπρου εἰς τὴν ὁποίαν ἀνεκοίνωναν ὡσαύτως τὴν πρόθεσιν τῶν περὶ ἐκδόσεως ἐφημερίδος ὑπὸ τὸν τίτλον "Νέος "Άνθρωπος".
Τὴν 24 Δεκεμβρίου, 1975, ἡ Ἐκδοτικὴ Ἐταιρεία Τηλέγραφος Λτδ., ἡ ὁποία ἐλέγχεται ὑπὸ τοῦ ΑΚΕΛ ὑπέβαλε δήλωσιν περὶ
ἐφημερίδας πρὸς ἔκδοσιν ἐφημερίδας μὲ τὴν αὐτὴν ἐπωνυμίαν καὶ 25
ὑπέβαλε ταυτοχρόνως τὸ ὑπὸ τοῦ Νόμου ἀπαιτούμενον γραμματίον τῶν £500.—. Οἱ καθ' ὧν ἡ αἴτησις ἐξέδωσαν σχετικὴν ἀπό-
δειξιν εἰς τὴν προειρημένην ἔταιρείαν ἥτις κατέστη οὕτω δυνάμει τοῦ ἀρθροῦ 4 τοῦ Κεφ. 79 ἰδιοκτῆτρια τοῦ προειρημένου τίτλου.

Τὴν 12 Ἰανουαρίου, 1976, οἱ αἰτήται ἔλαβον ἀρνητικὴν ἀπάντησιν. Οἱ αἰτήται κατόπιν ἐπιστολῆς τῶν ἡμερομηνίας 23 30
Ἰανουαρίου, 1976, ἐπληροφορήθησαν περὶ τῆς παροχῆς τοῦ τίτλου εἰς τὴν προειρημένην ἔταιρείαν καὶ ἐπικυρωμένον ἀντί-
γραφον τῆς σχετικῆς δηλώσεως καὶ γραμματίου ἀπεστάλησαν εἰς τοὺς αἰτητὰς διὰ ἐπιστολῆς τοῦ δευτέρου καθ' οὗ ἡ αἴτησις 35
ἡμερομηνίας 5 Φεβρουαρίου, 1976.

Ἡ παροῦσα αἴτησις ἐβασίσθη ἐπὶ τῶν ἀκολουθῶν νομικῶν σημείων: Ἡ πρώτη ἐπίδικος ἀπόφασις ἐστηρίχθη ἐπὶ τῆς παραλείψεως τῶν αἰτητῶν νὰ ὑποβάλουν τὸ γραμματίον τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται εἰς τὸ ἀρθρον 3(β) τοῦ Κεφ. 79. Ἡ πρόβλεψις αὕτη 40

είναι αντίθετος προς το δικαίωμα τής ελευθερίας λόγου και έκφρασης το όποιον περιλαμβάνει την διά του τύπου άσκησην του δικαιώματος τούτου και το όποιον προστατεύεται υπό του άρθρου 19 του Συντάγματος. Το γραμμάτιον άποτελεί περιορισμόν εις την άσκησην του δικαιώματος ό όποιοις δέν έμπτίπτει εντός των έπιτρεπομένων υπό του άρθρου 19(3) περιορισμών. 5
Περί πλέον ή φύσις των προειρημένων περιορισμών είναι κατασταλτική ενώ ή φύσις του περι ού πρόκειται περιορισμού είναι προληπτική. (2) Το γραμμάτιον συνιστά δυσμενή διάκριση κατά την άσκηση του δικαιώματος ελευθερίας λόγου και έκφράσεως 10
μεταξύ των δυναμένων να διαθέτουν την άναγκαίαν οικονομικήν εύχέρειαν και εκείνων οι όποιοι δέν διαθέτουν αυτήν. Οι τελευταίοι στερούνται του τρόπου τούτου έκφράσεως ήτοι διά τής έκδόσεως έφημερίδος. (3) Οι καθ' ών ή αίτησις έφ' όσον είχαν άπό τής 15
4 Δεκεμβρίου, 1975, ενώπιον αυτών την Δήλωσιν των αίτητών μετά ρητής διαμφισβητήσεως τής συνταγματικότητας του άρθρου 3(β) του Κεφ. 79 είχαν υποχρέωσιν προς τας άρχάς τής χρηστής διοικήσεως να ζητήσουν νομικήν καθοδήγησιν παρά του άρμοδιου λειτουργού τής Δημοκρατίας και να πληροφορήσουν σχετικώς 20
τους αίτητάς. (4) Έν όψει του ότι ή Δήλωσις του ΑΚΕΛ υπεβλήθη προδήλως προς τον σκοπόν "έγκαιρου άποσιπάσεως" του τίτλου, οι καθ' ών ή αίτησις ώφειλον ως χρηστή διοίκηση να πληροφορήσουν τους αίτητάς περι τής προειρημένης "Δηλώσεως" διά να δυνηθοῦν οι αίτηται να προσφύγουν εις την δικαιοσύνη και/ή λάβουν οιαδήποτε έτερα νόμιμα μέτρα, και (5) Έν 25
όψει του ότι ήτο φανερόν ότι το ΑΚΕΛ προσεπάθει να προκαταλάβη τους αίτητάς οι καθ' ών ή αίτησις ώφειλον ως χρηστή διοίκηση προς άποφυγήν περιττών διαδικασιών και έξόδων, να άφήσουν έκκρεμή την λήψιν άποφάσεως μέχρι λύσεως τής συνταγματικώς διαφορᾶς. Δέον να σημειωθεῖ ότι ό τρίτος νομικός λόγος 30
άπεσύρθη.

Την 13 Άπριλίου 1976 οι καθ' ών ή αίτησις υπέβαλον ένσταση ή όποία βασίζεται έπί των άκολουθων νομικών σημείων: (α) 35
Έη προσβαλλομένη πράξις και/ή άπόφασις είναι κατά πάντα νόμιμος, ούδεμίαν αντίθεση προς τας διατάξεις του Συντάγματος ή του Νόμου παρουσιάζει και δέν έγένετο καθ' υπέρβασιν ή κατάχρηση τής έξουσίας τής έμπεπιστευμένης εις τους καθ' ών ή αίτησις, έλήφθη δέ όρθώς έπί τή βάσει άπάντων των στοιχείων τής υποθέσεως. (β) Το άρθρον 19 του Συντάγματος ούδόλως παραβιάζεται, 40
και (γ) Δέν ήτο έργον των καθ' ών ή αίτησις να άποφανθώσιν κατά πόσον ή παράγραφος 3(1)(β) του περι Τύπου Νόμου Κεφ. 79,

ὡς μεταγενεστέρως ἐτροποποιήθη ἦτο ἀντισυνταγματική ἢ
ὄχι. Ἡ ἐνστάση ἐβασίσθη ἐπὶ τῶν ἀκολουθῶν γεγονότων: Κατὰ
τὴν 4 Δεκεμβρίου, 1975, ὁ ἐκ Λεμεσοῦ δικηγόρος Κώστας Μακρίδης
ὑπέβαλε πρὸς τὸ Γραφεῖον Δημοσίων Πληροφοριῶν αἴτηση διὰ
τῆς ὁποίας ἐπεσύναψε συμπεπληρωμένην δήλωση περὶ ἐφημερίδας, 5
διὰ τῆς ὁποίας ἐξήτει ὅπως ἐγγράψει ἐφημερίδα ὑπὸ τὸ ὄνομα
"Νέος Ἀνθρωπος" ἀνευ ὁμῶς καταβολῆς τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου
3(1)(β) τοῦ περὶ Τύπου Νόμου Κεφ. 79, ὡς μεταγενεστέρως
ἐτροποποιήθηκε ἀπαιτουμένης ἐγγυήσεως διὰ ποσὸν ἐκ £500.
Τὴν 8 Ἰανουαρίου, 1976, κατόπιν γνωματεύσεως τοῦ Γενικοῦ 10
Εἰσαγγελέως τῆς Δημοκρατίας ὁ Διευθυντὴς τοῦ Γραφείου Δημο-
σίων Πληροφοριῶν ἀπέστειλε πρὸς τὸν αἰτητὴν ἐπιστολὴ διὰ
τῆς ὁποίας τὸν ἐπληροφόρει ὅτι ἡ ὑποβληθεῖσα δήλωση δὲν
ἠδύνατο νὰ πρωτοκολληθῆ ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι δὲν ὑπε-
βλήθη γραμματίον διὰ ποσὸν £500.—ὡς ἀπαιτεῖται ὑπὸ τοῦ 15
Νόμου. ("Ἴδε Τεκμήριον 7). Τὴν 24 Δεκεμβρίου, 1975, ἡ Ἐκδοτικὴ
Ἑταιρεία Τηλέγραφος Λτδ., ὑπέβαλε πρὸς τὸν Ὑπουργὸν Ἐσω-
τερικῶν αἴτηση διὰ τῆς ὁποίας ἐξήτει ὅπως ἐγγράψει ἐφημερίδα
ὑπὸ τὸ ὄνομα "Νέος Ἀνθρωπος", ἐπεσύναψε δὲ εἰς τὴν αἴτησιν
τῆς ἀπαντᾶ τὰ ὑπὸ τοῦ προειρημένου ἄρθρου τοῦ περὶ Τύπου 20
Νόμου, ἀπαιτούμενα ἐγγραφα περιλαμβανομένης καὶ ἐγγυήσεως
διὰ τὸ ποσὸν τῶν £500.—. ("Ἴδε Παράρτημα "Α"). Τὴν 7 Ἰανου-
αρίου, 1976, ὁ Διευθυντὴς τοῦ Γραφείου Δημοσίων Πληροφοριῶν
ἀφοῦ ἐξήτασε τὴν αἴτησιν τῆς Ἐκδοτικῆς Ἑταιρείας Τηλέγραφος
Λτδ., διεπίστωσε πλήρη συμμόρφωση αὐτῆς πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις 25
τοῦ περὶ Τύπου Νόμου καὶ ἐξέδωσε πρὸς αὐτὴν σχετικὴν ἀπό-
δειξὴ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Κεφ. 79.

Τὴν 7 Μαΐου, 1976, ἡ Ἐκδοτικὴ Ἑταιρεία Τηλέγραφος Λτδ.,
ὑπέβαλεν ἐνστάση ἢ ὁποία βασίζεται ἐπὶ τῶν ἀκολουθῶν νομικῶν 30
σημείων: (1) Αἱ ἀποφάσεις Α καὶ Β ἐν τῇ αἰτήσει τῶν ὁποίων
οἱ αἰτηταὶ ζητοῦσι τὴν ἀκύρωσιν δὲν εἶναι ἀντίθετοι πρὸς τὰς
διατάξεις τοῦ Συντάγματος ἢ τοῦ περὶ Τύπου Νόμου (Κεφ. 79)
καὶ συνεπῶς δὲν ὑπόκεινται εἰς ἀκύρωσιν. ("Ἄρθρον 146 παρ. 1
καὶ 4(β) τοῦ Συντάγματος). (2) Ἡ πρόβλεψις τοῦ ἄρθρου 3(1)(β)
τοῦ περὶ Τύπου Νόμου (Κεφ. 79) περὶ ὑποβολῆς γραμματίου 35
δὲν εἶναι ἀντίθετος πρὸς τὸ δικαίωμα ἐλευθερίας λόγου καὶ ἐκφρά-
σεως τὸ ὁποῖον προστατεύεται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ Συντάγ-
ματος οὔτε πρὸς οἰαυδήποτε διάταξιν τοῦ ρηθέντος ἄρθρου. (3)
Ἡ πρόβλεψις αὕτη ἐμπίπτει ἐντὸς τῶν διατάξεων καὶ εἶναι σύμ-
φωνος πρὸς τὰς διατάξεις τῆς παρ. 3 τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ Συντάγ- 40
ματος. (4) Ἡ προσβαλλομένη πρόβλεψις τοῦ ἄρθρου 3(1)(β)

- του ΚΕΦ. 79 είναι αναγκαία προς προστασία της υπόληψεως και/ή των δικαιωμάτων άλλων. (5) Το τεκμήριον ότι ο Νόμος ΚΕΦ. 79 και ή ως άνω πρόβλεψη αυτού είναι εύλόγως αναγκαίοι
- 5 Ισχυριζομένων γεγονότων της αίτησεως. (6) 'Η πρόβλεψη αυτή είναι προληπτικής φύσεως και δεν είναι κατασταλτική. (7) 'Η υπόβολή γραμματίου δεν άποτελεί δυσμενή διάκριση δεν είναι διάκριση μεταξύ προσώπων υπό όμοιας περιστάσεις και είναι αναγκαία διά την άποτελεσματική προστασία της υπο-
- 10 λήψεως και των δικαιωμάτων των άλλων. (8) 'Αντιθέτως ή μη έπιβολή της υποβολής γραμματίου θα άπετέλει δυσμενή διάκριση μεταξύ των φερεγγύων και των μη φερεγγύων ιδιοκτητών έφημερίδων εις βάρος των πρώτων οι όποιοι θα ήναγκάζοντο να πληρώνωσι άποζημιώσεις κ.λ.π. διά λιβέλλους των ενώ οι μη
- 15 φερέγγυοι Ιδιοκτήται θα ήδύναντο να δυσφημούσι τους πάντας χωρίς να πληρώνωσι οιασδήποτε άποζημιώσεις, ένθαρρυνόμενοι μάάλιστα υπό της τοιαύτης πλεονεκτικής των άσυδοσίας. (9) Ούδεμίαν υποχρέωση είχαν οι καθ' ών ή αίτηση, να ζητήσωσι γνωμοδότηση και να πληροφορήσωσι σχετικώς τους αίτητάς
- 20 και ειδικώς μάάλιστα κατόπιν της ρητής δηλώσεως των αίτητών ότι έπίστευαν και είχαν προς τοϋτο και δευτέραν νομικήν γνώμη ότι ή υπόβολή γραμματίου ήτο αντίθετος προς τὸ Σύνταγμα και μη έφαρμόσιμος και της σαφούς δηλώσεως των ότι θα προέβαιναν εις την έκδοση της έφημερίδας άνευ υποβολής γραμματίου. (10)
- 25 'Ο ενδιαφερόμενος διάδικος άρνεΐται τὰ εις τὰ Νομικά σημεία 4 και 5 Ισχυριζόμενα και υποβάλλει ότι και εάν άκόμη ήσαν ταϋτα άληθή ούδεμίαν υποχρέωση είχαν οι καθ' ών ή αίτηση, να πληροφορήσωσι τους αίτητάς ή να ενεργήσωσι ως εισηγούνται οι αίτηται έν τῷ Νομικῷ σημείῳ 5. (11) Οι αίτηται υπ' άρ. 2 δεν
- 30 δικαιούνται να άσκήσωσι την παροῦσαν προσφυγήν διότι δεν είναι πρόσωπον του όποιου προσεβλήθη διά των προσβαλλομένων άποφάσεων ίδιον συμφέρον όπερ κέκτηται ως άτομον καθ' ότι μεταξύ άλλων, ως ό αίτητής υπ' άρ. 1 δηλοΐ εις την έπιστολήν του ήμερομηνίας 4/12/1976 (Τεκμήριον 3) και εις την Δήλωσιν του
- 35 (Τεκμήριον 2) ή αίτησις έγένετο υπό του αίτητου υπ' άρ. 1 άτομικώς ως Ιδιώτου και ούχι έκ μέρους των αίτητών υπ' άρ. 2.

- 'Η παροῦσα ένσταση βασίζεται επί των άκολουθων γεγονότων: 'Ο αίτητής υπ' άρ. 1 άπέστειλε ή παρέδωσε ως Ιδιώτης και/ή άτομικώς την έπιστολήν και την Δήλωσιν (Τεκμήρια 3 και 2 αντι-
- 40 στοιχως έν τῇ αίτήσει των (αίτητών) προς τὸ Γραφείον Δημοσίων Πληροφοριών εις τὸ περιεχόμενον των όποίων ό ενδιαφερό-

μενος διάδικος θά αναφερθῆ κατά τήν δικάσιμον. Ὁ Διευθυντής
τοῦ Γραφείου Δημοσίων Πληροφοριῶν (2ος καθ' οὐ ἡ αἰτήσις)
ἀπήντησε εἰς αὐτόν δι' ἐπιστολῆς του (Τεκμήριον 1 ἐν τῇ αἰτήσει
τῶν αἰτητῶν). Ὁ ἐνδιαφερόμενος διάδικος ἐπαναλαμβάνει τὰ
εἰς τὰς παραγράφους 6 καὶ 7 τῆς αἰτήσεως ἀναφερόμενα γεγονότα 5
πλήν τοῦ ἰσχυρισμοῦ ὅτι ἡ Ἐκδοτικὴ Ἑταιρεία Τηλέγραφος
Λτδ., ἐλέγχεται ὑπὸ τοῦ ΑΚΕΛ τὸν ὁποῖον ἀρνεῖται καὶ ὁ ὁποῖος
εἶναι ἄσχετος διὰ τοὺς σκοποὺς τῆς παρουσίας προσφυγῆς καὶ
δέον νὰ παραμερισθῆ. Ὁ ἐνδιαφερόμενος διάδικος ἀγνοεῖ καὶ δὲν 10
παραδέχεται τοὺς ἰσχυρισμοὺς τῶν παραγράφων 1, 2 καὶ 5 τῶν
ἐν τῇ αἰτήσει τῶν αἰτητῶν ἰσχυριζόμενων γεγονότων. Ὁ ἐνδια-
φερόμενος διάδικος (1) ἀρνεῖται εἰδικῶς ὅτι τὸ Κ.Κ.Κ. ἐπανεσυστήθη
προσφάτως. Τὸ κόμμα τοῦ ὁποῖου οἱ αἰτηταὶ ὑπ' ἀρ. 2 εἶναι 15
ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ εἶναι νέον κόμμα ἄσχετον πρὸς τὸ Κ.Κ.Κ. καὶ
(2) ἰσχυρίζεται ὅτι ὁ τοιοῦτος ἰσχυρισμὸς τῶν αἰτητῶν εἶναι ἄσχετος
(irrelevant) καὶ δέον νὰ παραμερισθῆ. Ὁ ἐνδιαφερόμενος διάδικος
ἀρνεῖται ὅλους τοὺς ἰσχυρισμοὺς τῶν παραγράφων 4 καὶ 5 τῆς
ἐκθέσεως γεγονότων τῆς αἰτήσεως καὶ ἰσχυρίζεται ὅτι οὗτοι
εἶναι ἄσχετοι πρὸς τὴν παροῦσαν προσφυγὴν καὶ δέον νὰ παρα- 20
μερισθῶσι.

Δὲν χωρεῖ καμμία ἀμφιβολία ὅτι ἐκ παραδόσεως ὁ τύπος εἶχε
ἀποστολὴ νὰ συλλέγει καὶ δημοσιεύει πληροφορίες νὰ τὲς ἐρμηνεύει
νὰ τὲς σχολιάζει καὶ νὰ ἐνεργεῖ σὰν φύλακας τοῦ δημοσίου συμφέ- 25
ροντος ἐναντία στὲς κυβερνητικὰς αὐθαιρέσεις καὶ ἀτασθαλίαις.
Εἶναι ἐπίσης γνωστὸ ὅτι ἐχρειάσθησαν μακροὶ ἀγῶνες γιὰ τὴ
καθιέρωση τῆς ἐλευθερίας τοῦ τύπου. Εἶναι γιὰ αὐτὸ λοιπὸν
ποῦ ἐθεωρεῖτο ἀπὸ τὲς ἐκάστοτε κυβερνήσεις σὰν σοβαρὸ ἐμπόδιο
ποῦ ἐδημιουργοῦσε ἐπικίνδυνη παρέμβαση στὴν ἀσκηση τῶν κυβερ-
νητικῶν ἐξουσιῶν ἐνῶ ἀντίθετα ἢ ἀντιπολίτευση τὸν ὑπεστήριζαν.

Ἄλλὰ αὐτὸ ἀκριβῶς ἀποδεικνύει τί σημασία ἔχει γιὰ τὴν λει- 30
τουργία τοῦ κράτους ἡ ἐλευθερία τῆς μεταδόσεως καὶ λήψεως
πληροφοριῶν, ἡ ἐλευθερία τῆς γνώμης καὶ ἡ ἐλευθερία τῆς κριτικῆς
ἀπὸ τὸν τύπο ποῦ σύμφωνα μὲ ἀρκετοὺς συγγραφεῖς ἀποτελεῖ
τὴν τετάρτη ἐξουσία στὸ κράτος. Τὸ Σύνταγμα τῆς Κυπριακῆς 35
Δημοκρατίας στὸ ἀρθρο 19 ἐγγυᾶται τὸ δικαίωμα ἐλευθερίας
λόγου καὶ τῆς καθ' οἰονδήποτε τρόπο ἐκφράσεως τῆς σκέψεως, τὸ
ὁποῖον περιλαμβάνει ἐλευθερία τῆς γνώμης, τῆς λήψεως καὶ μετα-
δόσεως πληροφοριῶν καὶ ἰδεῶν χωρὶς καμμία ἐπέμβαση οἰασδήποτε
δημοσίας ἀρχῆς καὶ ἀνεξάρτητα ἀπὸ σύνορα: *Ἴδε παράγ. 1 καὶ 2.

Τὸ δικαίωμα τοῦτο κατὰ τὴ γνώμη μου μπορεῖ νὰ ὑποβληθῆ 40

- είς διατυπώσεις, όρους, περιορισμούς ή ποιινές που διαγράφει
ό Νόμος και που είναι αναγκαία μόνον διά τους σκοπούς που
προβλέπει ή παράγραφος 3 του άρθρου 19. Οί συνταγματικές
αυτές διατάξεις στηρίχθηκαν στο άρθρο 10 της Εύρωπαϊκής
- 5 Συμβάσεως για Προστασία των Άνθρωπίνων Δικαιωμάτων
τό όποιο με την σειρά του διαμορφώθηκε με βάση τό άρθρο 19
της Παγκοσμίου Διακηρύξεως των Άνθρωπίνων Δικαιωμάτων.
Τό άρθρο 19 του Διεθνούς Συμφώνου (Άστικά και Πολιτικά
Δικαιώματα) ακολουθεί περίπου τον ίδιο τύπο άν και οί περιο-
- 10 ρισμοί των δικαιωμάτων είναι περισσότερο γενικού χαρακτήρα.
Θά ήτο όρθό νά προσθεθή επίσης ότι ή έννοια της έλευθερίας της
γνώμης και έκφράσεως είναι στενά συνδεδεμένη με την έννοια της
έλευθερίας της σκέψεως που προστατεύει τό άρθρον 18 του Συντάγ-
- 15 ματος. Η έλευθερία έκφράσεως βεβαίως προϋποθέτει κάποιο άλλο
πρόσωπο στο όποιο οί ιδέες έκφράζονται ή μεταδίδονται και
γι' αυτό ή έλευθερία έκφράσεως περιλαμβάνει και την έλευθερία
δημοσιεύσεως ή κυκλοφορίας (ίδε Martin v. Struthers (1943)
- 20 87 Law. Ed. 1313) ώς και την έλευθερία λήψεως και δημοσιεύσεως
(ίδε Express Newspapers v. Union of Indian (1958) S.C. 578-
614). Η έλευθερία έκφράσεως και ιδιαίτερα ή έλευθερία του τύπου
όπως προστατεύεται συνταγματικά και από τις διεθνείς συμβάσεις
προϋποθέτει ότι δέν θα επιβάλλεται κανένας προληπτικός περιο-
- 25 ρισμός υπό τη μορφή είτε προηγουμένης άδειας ή προληπτικής
λογοκρισίας. Η άποψη αυτή ενισχύεται υπό της παραγράφου
5 του άρθρου 19 ή όποια έχει ώς ακόλουθως: "Ούδέν εκ των
διαλαμβανόμενων εις τό παρόν άρθρον έμποδίζει την Δημοκρατίαν
ν' άπαιτη την έκδοσιν άδειας ή λειτουργίας έπιχειρήσεων ραδιο-
- 30 φωνικών ή κινηματογραφικών ή τηλεοράσεως". Στην Κύπρο
υπάρχει ό περί Τύπου Νόμος Κεφ. 79, ό όποίος έξακολούθησε
νά εφαρμόζεται στη Δημοκρατία αναπροσαρμοζόμενος στές συνταγ-
- ματικές διατάξεις, δυνάμει του άρθρου 188 του Συντάγματος.
(Ίδε επίσης Olivier v. Buttigieg [1966] 3 W.L.R. 310 H.L.).

- Γιά την έκδοση έφημερίδας δέν χρειάζεται καμιά προηγούμενη
άδεια, άλλ' άπλώς ένορκος δήλωσις που νά περιέχει τές καθωρισμένες
- 35 λεπτομέρειες για τό όνομα της έφημερίδας, τό μέρος που θα τυπώ-
νεται, τό όνομα και τη διεύθυνση του ιδιοκτήτου, την γλώσσα
που θα έκδίδεται, τά χρονικά διαστήματα της έκδόσεως και τά
δικαιώματα που εισπράττονται για τις δημοσιεύόμενες άγγελίες
ή διαφημίσεις. Άρθρον 3(β) προβλέπει ότι:

- 40 "Γραμμάτιον διά ποσόν πεντακοσίων λιρών, ύπογραφομένον
ένώπιον και πιστοποιούμενον υπό πιστοποιούντος ύπαλλή-

λου, διορισθέντος δυνάμει του Περί Ποιοστοποιούντων Υπαλλήλων Νόμου ή οίουδήποτε Νόμου τροποποιούντος ή αντικαθιστώντος τουτον, υπογεγραμμένον υπό του προσώπου του δηλουμένου εις την δυνάμει του Νόμου δήλωσιν ως ιδιοκτήτου, και ήσφαλισμένον κατά τρόπον ίκανοποιούντα τόν 5
 'Υπουργόν 'Εσωτερικών, είτε δι' έγγυητου ή έγγυητών, είτε δι' υποθήκης ή καταθέσεως χρημάτων ή άλλων έγγυήσεων εν πάση δέ περιπτώσει ως ήθελε διατάξει ο ύπουργός 'Εσωτερικών υπό τόν όρον ότι ο ιδιοκτήτης θα καταβάλη εις την Κυβέρνησιν τής Δημοκρατίας πᾶσαν χρηματικήν ποινήν, ή 10
 όποια δυνάτον να επιβληθῆ εις αυτόν ή επιδικασθῆ κατ' αυτού, εφ' οίαδήποτε καταδίκη αυτού επί έκτυπώσει ή δημοσιεύσει ή ενεργεία διά την έκτύπωσην ή δημοσίευσιν οίουδήποτε στασιαστικού ή άλλου λιβέλλου, καθ' οίουδήποτε χρόνον μετά την ύπογραφήν του γραμματίου, ώσαύτως 15
 δέ πᾶσαν άποζημίωση και πᾶν έξοδον εις πᾶσαν περίπτωση άποφάσεως ύπερ του ένάγοντος, εις πᾶσαν άγωγήν επί λιβέλλω κατά του ιδιοκτήτου, και πᾶσαν άλλην ποινήν ήτις ήθελεν επιβληθῆ ή επιδικασθῆ κατ' αυτού δυνάμει τών διατάξεων του παρόντος Νόμου και λαμβάνει άπόδειξη ως 20
 εν τῷ άρθρω 4 του παρόντος Νόμου προνοείται".

"Άρθρον 4 έχει ως άκολουθως:

"Αμα τῇ λήψει δηλώσεως και γραμματίου, ως εν τῷ άρθρω 3 του παρόντος Νόμου, προνοείται, ο 'Υπουργός 'Εσωτερικών πρωτοκολλᾷ ή μεριμνᾷ διά την πρωτοκόλλησιν τούτων 25
 εις τό γραφεϊον του και τούτου γενομένου παρέχει ή μεριμνᾷ διά την παροχήν εις τόν ιδιοκτήτην τής εφημερίδος, δι' ην ύπεβλήθησαν ή δήλωσις και τό γραμμάτιον, άποδείξεως φερούσης την ήμερομηνίαν καθ' ην ύπεβλήθησαν ή τοιαύτη δήλωσις και γραμμάτιον, τοιαύτη δέ άπόδειξις γίνεται 30
 δεκτη εις πᾶσαν διαδικασίαν ως άπόδειξις όλων τών δηλουμένων εν αύτῇ εν σχέσει με τοιαύτην δήλωσιν και γραμμάτιον".

Κατά την γνώμην μου ή ένορκος δήλωση δέν θεωρεϊται σαν προληπτικό μέτρο γιατί ή διοικητική άρχή στην όποια κατατίθεται δέν έχει οϊανδήποτε σχεδόν εύχέρεια να άρνηθει την υπό 35
 του άρθρου 4 του Νόμου προβλεπόμενη άπόδειξη. ("Ιδε Cosmos Ltd., Press v. The Republic (1971) 3 C.L.R. 387-396). Τό όνομα τής εφημερίδος ύστερα από την έκδοση τής άποδείξεως που προβλέπει τό άρθρον 4 θα θεωρεϊται ότι είναι ιδιοκτησία 40
 του ιδιοκτήτου και κανένα άλλο πρόσωπον θα δικαιούται να

χρησιμοποιήσει το ίδιο όνομα ή όνομα που τόσο να μοιάζει με αυτό ώστε θα είναι ένδεχόμενο να προκαλέσει σύγχυση. (Ίδε άρθρον 11 του Νόμου. Ίδε επίσης Republic (Minister of Interior) and Another v. Telegraphos Publishing Co. Ltd., (1975) 3 C.L.R. 394-398, όπλου έλέχθη ότι το άρθρον 11 του περι Τύπου Νόμου δέν συγκρούεται με το άρθρον 19 παράγραφος 3 διότι προστατεύει το δικαίωμα του αίτητου ως ιδιοκτήτου του τίτλου τής έφημερίδας και διότι το δικαίωμα τουτο το απέκτησε από την έκδοθείσαν απόδειξη).

- 10 'Ο συνήγορος τών αίτητών εις μακράν και έμπεριστατωμένη άγόρευση ύπεστήριξε (α) 'Ότι το άρθρον 3(β) του Νόμου Κεφ. 79 επιβάλλει κυρώσεις διά την κυκλοφορία του τύπου και κατά συνέπειαν είναι αντίθετο πρós τās διατάξεις του άρθρου 19(1) και (2) του Συντάγματος. (β) 'Η άπαιτησις του γράμματιου
- 15 διά το ποσόν τών £500.—τίθεται διά την προστασίαν τής πολιτείας και έναντίον δημοσιεύσεων στασιαστικού περιεχομένου ως επίσης και διά την προστασίαν τών πολιτών από δυσφημηστικά δημοσιεύματα. και (γ) 'Ότι αι πρόνοιαι του άρθρου 3(β) του Νόμου είναι άντισυνταγματικά, διότι ίσοδυναμούν με προληπτικόν
- 20 περιορισμόν υπό την μορφήν είτε πρόηγουμένης άδειας ή προληπτικής λογοκρισίας. Πρós ένίσχυσιν τής επιχειρηματολογίας του ό συνήγορος τών αίτητών άνεφέρθη εις την υπόθεσιν Near v. Minnesota (1975) Law. Ed. 1357, ως επίσης και εις τās υπόθεσεις The Republic of Cyprus and Another v. Telegraphos Publishing
- 25 Co. Ltd., (1975) 3 C.L.R. 394 και The Attorney General and Another v Antigua Times Ltd [1975] 3 All E.R. 81. 'Επειδή ό συνήγορος τών αίτητών άνεφέρθη και εις τόν άείμνηστον Σαρίπολο εις το περισπούδαστο σύγγραμμα του "Σύστημα Συνταγματικού Δικαίου τής 'Ελλάδος" 4Γ 'Αθήναι 1924 σελις 120, ό ίδιος θεωρεί
- 30 την άπαιτηση ώρισμένης χρηματικής έγγυήσεως ως έμμεσον προληπτικόν μέτρο. Σημειωτέον όμως ότι σύμφωνα με το Σύνταγμα τής 'Ελλάδος (1864, 1911 και 1952) άπαγορεύεται κάθε προληπτικόν μέτρο.

- Θά ήτο επίσης άναγκαίο να τονίσω ότι και άποφάσεις τών
- 35 Δικαστών τής 'Αμερικής στρέφονται έναντίον κάθε προληπτικού περιορισμού ή προληπτικής λογοκρισίας. Εις την πολύ γνωστή υπόθεση Near v. Minnesota ό 'Αρχιδικαστής Hughes ό όποιος έξέδωσε την άπόφασιν τής πλειοψηφίας του Δικαστηρίου άνεφέρθη εις την έλευθερία του τύπου εις τές σελίδας 1363, 1364, 1366,
- 40 1367, 1368, 1369 και 1371. Εις την πρόσφατη υπόθεση New York Times Co. v. United States 29 Law. Ed. 2d 822 ό Δικαστής

Black εις τή σελίδα 828 ανεφέρθη εις τήν έλευθερίαν του τύπου. Ίδε επίσης τήν άπόφαση του Δικαστου Douglas εις σελίδα 829 και 830 και Olivier v. Buttigieg [1966] 3 W.L.R. 310 H.L.

Είμαι ένδεικτικόν ότι από τό σύνολο τών αυθεντιών τās όποίας έχω αναφέρει έξυπακούεται ότι χωρίς έλευθερία του τύπου δέν μπορεί νά υπάρξει πραγματική δημοκρατία. Χωρίς έλεύθερο τύπο δέν μπορεί νά υπάρξει έλευθερία πληροφοριών, και μόνον εκείνοι οί όποιοι έξασκούν τέτοιο δικαίωμα δύνανται και είναι εις θέση νά άποφασίζουν και νά άπολαμβάνουν τήν έλευθερία άποφάσεως. 5 10

Όπως είπα και εις τήν έκθεση μου εις τό Πανεπιστήμιον του Graz τό 1976 "διά νά διασφαλισθῆ ή έλευθερία λήψεως και μεταδόσεως πληροφοριών εις τά μέσα μαζικής επικοινωνίας όχι μόνο πρέπει νά δοθῆ ή εύκαιρία λήψεως πληροφοριών έλευθέρως άλλα και ή έλευθερία μεταδόσεως τών πληροφοριών τούτων. Ή άρχή τῆς άνωθυμίας ή όποία επιτρέπει εις έκδότην ή συντάκτην νά άρνεϊται (έκτός εις ώρισμένες περιπτώσεις) νά άποκαλύψη τό όνομα του συγγραφέως άρθρου δημοσιευομένου εις τήν έφημερίδα του τείνει νά παίξη σπουδαίο ρόλον εις τήν πραγμάτωση του δικαιώματος λήψεως καθώς και τῆς μεταδόσεως πληροφοριών. Ή άρχή αύτη φαίνεται νά έχη καταστή σπουδαιότερα κατά τήν περίοδο ταύτη και σās καλώ νά σταθμίσετε τό θέμα του επαγγελματικού άπορρήτου. Είναι γενικώς άναγνωρισμένον ότι διά νά δυνηθῆ ό τύπος νά εκπληρώση τό καθήκον τῆς μεταδόσεως πληροφοριών προς τό κοινόν πρέπει νά του επιτραπῆ νά λαμβάνη πληροφορίας έμπιστευτικώς χωρίς νά άποκαλύπτει τās πηγάς του. Ή δημοσιογράφος δυνατόν νά κληθῆ νά άποκαλύψη τās πηγάς τών πληροφοριών του, έν όνόματι όμως, του δημοσίου συμφέροντος και τῆς ένθικῆς ασφαλείας. Δυνατόν νά διαπράττη τό άδίκημα τῆς καταφρονήσεως του Δικαστηρίου εάν άρνεϊται νά άποκαλύψη τās πηγάς τών πληροφοριών του όταν τούτο άπαιτείται υπό του Δικαστηρίου". 15 20 25 30

Με γνώμονα τές άποφάσεις τές όποιες παρέθεσα κατέληξα εις τό συμπέρασμα ότι ή διάταξη περι γραμματίου που παραχωρείται ως έγγύηση διά τήν καταβολήν άποζημιώσεων έτέθη διά προστασία τῆς ύπολήψεως ή τών δικαιωμάτων τών τρίτων προσώπων και κατά συνέπεια τό άρθρο 3(β) του περι Τύπου Νόμου δέν αντίβαινει προς τές πρόνοιες του άρθρου 19(3) του Συντάγματος και τό όποϊον προνοεί επίσης διά επιφυλάξεις και περιορισμούς και κατά συνέπεια τό άρθρο 3(β) δέν είναι αντι- 35 40

3 C.L.R. Μακρίδης και Άλλος ν. Δημοκρατίας Χατζηνασασσιού Δ.

- συνταγματικό διότι δὲν ἐπιβάλλει προληπτικό περιορισμό ὑπὸ τὴν μορφήν εἴτε προηγουμένης ἀδείας ἢ προληπτικῆς λογοκρισίας. Ἐὰν χρειάζεται περαιτέρω ἐνίσχυση νομίζω ὅτι ἡ ὑπόθεση Republic (Minister of Interior and Another) v. Telegraphos Publishing Co. Ltd., εἰς σελίδα 401 ὑποστηρίζει τὴν ἀπόφασή μου
- 5 ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ Νόμου περὶ Τύπου ἐν Κύπρῳ εἶναι ἐντὸς τῶν προνοιῶν τοῦ ἀρθροῦ 19 τοῦ Συντάγματος διότι ἡ ἐξάσκηση διακριτικῆς ἐξουσίας ἢ ὁποῖα παραχωρεῖται εἰς τὴν διοίκηση ἦτο ἀναγκαῖα διὰ νὰ προστατεύονται τὰ δικαιώματα τοῦ ἰδιοκτῆτου τοῦ τίτλου τῆς ἐφημερίδας καὶ ὡς ἐκ τούτου, δὲν δύναται
- 10 νὰ θεωρεῖται ὡς ἀντιβαίνουσα τὰς πρόνοιες τοῦ Συντάγματος, καὶ διότι τὸ ἀρθρο 19 λέγει ὅτι ἡ ἐνάσκηση τῶν δικαιωμάτων (ἴδα ἀρθρον 1 καὶ 2) δύναται νὰ ὑποβληθῆ εἰς διατυπώσεις, ὅρους περιορισμοὺς ἢ ποινὰς προδιαγεγραμμένας ὑπὸ τοῦ Νόμου καὶ ἀναγκαῖας μόνον πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἀσφαλείας τῆς δημοκρατίας τῆς συνταγματικῆς τάξεως ἢ τῆς δημοσίας ἀσφαλείας.... πρὸς προστασία τῆς ὑπολήψεως ἢ τῶν δικαιωμάτων ἄλλων.... Εἰς τὴν
- 15 ὑπόθεση The Attorney General and Another v. Antigua Times Ltd., [1975] 3 All E.R. 81 τὸ Privy Council ἐξέδωσε τὴν ἀπόφασή του διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς γνώμης, τῆς λήψεως καὶ μεταδόσεως πληροφοριῶν καὶ ἰδιῶν ἀνευ ἐπεμβάσεως οἰασδήποτε ἀρχῆς. Ὁ Δικαστὴς Lord Fraser of Tullybelton εἰς σελίδες 90, 91, 92 εἶπε: "Διὰ τὴν ἔρμηνεία τοῦ ἀρθροῦ 3(2) τοῦ Νόμου περὶ Τύπου τὸ ἀρθρο τοῦτο εἶναι
- 20 ἐνδεικτικὸ ὅτι ἡ πρόθεση τοῦ νομοθέτου ἦτο ἡ προστασία τῆς ὑπολήψεως καὶ τῶν δικαιωμάτων ἄλλων πολιτῶν καὶ κατὰ συνέπειαν ἐν ὄψει τοῦ ἀρθροῦ 10(2) τοῦ Συντάγματος δὲν ἐθεωρήθη ἀντισυνταγματικὸ".

- Εἰς τὴν ὑπόθεση Γεώργιος Χατζηνικολάου ἐναντίον Ἀστυνομίας
- 30 (1976) 2 C.L.R 63, ὁ Δικαστὴς κ. Λ. Λοῖζου ἐκδίδων τὴν ἀπόφασή του Ἐφετείου εἶπε εἰς τὰς σελίδες 64, 65:—

- "Δέον ὅπως τονισθῆ ὅτι τὸ Δικαστήριον τοῦτο ἀποδίδει ἰδιαιτέραν σημασίαν εἰς τὴν παροῦσαν ὑπόθεσιν καθότι αὕτη ἀφορᾷ τὸ δικαίωμα τῆς ἐλευθερίας τῆς ἐκφράσεως,
- 35 ἓνα τῶν θεμελιωδῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου τὰ ὁποῖα ἀναγνωρίζονται καὶ διασφαλίζονται ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 19 τοῦ Συντάγματος ὡς ἐπίσης καὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως διὰ τὴν προάσπισιν τῶν Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων ἢ ὁποῖα ἰσχύει εἰς τὴν Κύπρον δυνάμει τῶν διατάξεων τοῦ ἀρθροῦ
- 40 169 τοῦ Συντάγματος, κατόπιν τῆς ψηφίσεως, ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων, τοῦ Περὶ Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως διὰ τὴν προάσπισιν τῶν Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων (Κυρω-

τικού) Νόμου τοῦ 1962 (Νόμος 39/62). Ἄλλα καὶ εἰς τὰς
προνοίας τοῦ Συντάγματος καὶ τῆς Συμβάσεως ὑπάρχουν
ὠρισμένοι ἐπιφυλάξεις καὶ περιορισμοὶ καὶ πολὺ ὀρθά, κατὰ
τὴν γνώμη μας, διότι ἐνῶ οὐδεὶς δύναται νὰ ἀμφιβόλλῃ
ὅτι τὸ δικαίωμα τῆς ἐλευθερίας τῆς ἐκφράσεως εἶναι μία, 5
θὰ ἐλέγαμεν, εὐλογία, καὶ ἓνα χαρακτηριστικὸν οἰασδήποτε
πολιτισμένης κοινωνίας καὶ δημοκρατικῆς χώρας, ἐν τούτοις
δέον ὅπως μὴ παραγνωρίζονται καὶ οἱ λόγοι δι' οὓς τὸ δι-
καίωμα τοῦτο δύναται νὰ ὑπαχθῆ διὰ νόμου εἰς ὠρισμένους 10
περιορισμοὺς ἢ κυρώσεις ἀποτελοῦντας ἀναγκαῖα μέτρα διὰ
τὴν προστασίαν τῆς ὑπολήψεως ἢ τῶν δικαιωμάτων τοῦ
πολίτου, τὴν ἐθνικὴν ἀσφάλειαν, τὴν παρεμπόδισιν τῆς κοι-
νολογήσεως ἐμπιστευτικῶν πληροφοριῶν, τὴν διασφάλισιν
τοῦ κύρους καὶ τῆς ἀμεροληψίας τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας· 15
καὶ τοῦτο πρὸς τὸν σκοπὸν διατηρήσεως ἐνὸς λογικοῦ ἰσο-
ζυγίου μεταξὺ τοῦ δικαιώματος εἰς τὴν ἐλευθερίαν ἐκφράσεως
καὶ τῶν συνεπαγομένων καθηκόντων καὶ εὐθυνῶν τοῦ
πολίτου".

Διὰ τὴν καταβολὴν ἀποζημιώσεων καὶ διὰ περιορισμοὺς διὰ
τὴν προστασίαν τῆς ὑπολήψεως ἢ τῶν δικαιωμάτων ἄλλων ἴδε 20
Ἄπόφαση Εὐρωπαϊκῆς Ἐπιτροπῆς 753/60 Yearbook III σελὶς
310.

Διὰ τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους ἀνέφερα ἐν ἐκτάσει καὶ ἐν ὄψει
τῶν αὐθεντιῶν τὰς ὁποίας παρέθεσα δὲν χωρεῖ καμμία ἀμφιβολία 25
ὅτι σύμφωνα μὲ τὸ ἄρθρο 19 τοῦ Συντάγματος τὸ συνταγματικὸ
δικαίωμα τοῦ τύπου μπορεῖ νὰ ὑποβληθῆ εἰς διατυπώσεις, ὅρους,
περιορισμοὺς ἢ ποινὲς ποὺ διαγράφει ὁ Νόμος καὶ ποὺ εἶναι
ἀναγκαῖες μόνον διὰ τοὺς σκοποὺς ποὺ προβλέπει ἡ παράγραφος 30
3 τοῦ ἁρθρου 19 εἰς μία δημοκρατικὴ κοινωνία. Δὲν θὰ ἤθελα
νὰ συμπληρώσω τὴν ἀπόφαση μου χωρὶς νὰ ἐκφράσω τὴν εὐα-
ρέσκεϊα μου πρὸς ὅλους τοὺς συνηγόρους οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἐμφα-
νισθῆ εἰς τὴν παρούσα ὑπόθεση.

Διὰ ὅλους τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους ἀνέφερα ἐπικυρώνω τὴν
ἀπόφαση ἢ πράξιν τῆς διοικήσεως καὶ ἀπορρίπτω τὴν προσφυγὴν 35
ἀνευ ἐξόδων. Ἰδε ἄρθρο 146(4β).

This is an English translation of the judgment in Greek appea-
ring at pp. 321–334 *ante*.

*Press Law, Cap. 79—Section 3(b) of the Law—Not contrary to Article
19 of the Constitution.*

Constitutional Law—Human rights—Right to freedom of speech and 40

5 *expresion—Freedom to hold opinions and receive and impart information and ideas—Paragraphs 1 and 2 of Article 19 of the Constitution—Exercise of these rights may be subject to formalities, conditions, restrictions or penalties for the protection, inter alia, of the rights of others—Article 19.3 of the Constitution—Therefore section 3(b) of the Press Law, Cap. 79 not contrary to the said Article 19 of the Constitution.*

10 The only issue in this recourse, which was directed against the decision of the respondents not to issue and/or to grant to the applicants the “receipt” provided by setion 4 of the Press Law, Cap. 79 with regard to the publication of a newspaper under the title “Neos Anthropos” and against the decision of the respondents to issue and/or grant the aforesaid receipt and thus grant the title “Neos Anthropos” for the publication of
15 a newspaper to Telegraphos Publishing Co. was whether section 3(b)* of the Press Law was contrary to Article 19** of the Constitution.

20 *Held*, that since Article 19.3 of the Constitution provides that the exercise of the right to freedom of speech and expression, the right to freedom to hold opinions and receive and impart information and ideas (safeguarded by paragraphs 1 and 2 of Article 19) may be subject to such formalities, conditions, restrictions or penalties necessary in the interests of the security of the Republic or for the protection of the reputation or rights
25 of others; that since the amount of the bond provided by section 3(b) of the Press Law, Cap. 79, is intended to be used, *inter alia*, as security for the payment of damages to be adjudged against

* Section 3(b) is quoted at p. 342–43 *post*.

** Article 19 of the Constitution provides as follows:

- “1. Every person has the right to freedom [of {speech and {expression in any form.
2. This right includes freedom to hold opinions and receive and impart information and ideas without interference by any public authority and regardless of frontiers.
3. The exercise of the rights provided in paragraph 1 and 2 of this Article may be subject to such formalities, conditions, restrictions or penalties as are prescribed by law and are necessary only in the interests of the security of the Republic or the constitutional order or the public safety or the public order or the public health or the public morals or for the protection of the reputation or rights of others or for preventing the disclosure of information received in confidence or for maintaining the authority and impartiality of the judiciary.
4. ....
5. ....”

the proprietor of the newspaper in any action for libel, the provision for a bond in the said section 3(b) was inserted for the protection of the reputation or rights of others and consequently section 3(b) is not contrary to Article 19 of the Constitution.

Application dismissed. 5

Cases referred to:

- Martin v. Struthers* (1943) 87 Law. ed. 1313;
Express Newspaper v. Union of Indian (1958) S.C. 578;
Olivier v. Buttigieg [1966] 3 W.L.R. 310;
Cosmos Ltd. Press v. The Republic (1971) 3 C.L.R. 387; 10
Republic (Minister of Interior and Another) v. Telegraphos Publishing Co. Ltd. (1975) 3 C.L.R. 394;
Near v. Minnesota (1975) Law. ed. 1357;
Attorney-General and Another v. Antigua Times Ltd [1975] 3 All E.R. 81; 15
New York Times Co. v. United States, 29 Law. ed. 2d 822;
HjiNicolaou v. Police (1976) 2 C.L.R. 63;
Decision of European Commission of Human Rights 753/60 (Yearbook III p. 310).

Recourse. 20

Recourse against the refusal of the respondents to issue and/or grant the receipt provided by section 4 of the Press Law, Cap. 79 with regard to the publication of a newspaper under the title "Neos Anthropos".

E. Lemonaris, for the applicants. 25

Gl. Michaelides, for the respondents.

J. Potamitis with *M. Papapetrou*, for the interested parties.

Cur. adv. vult.

HADJIANASTASSIOU J. read the following judgment: In this case the applicant prays for the following relief: (a) That the decision not to issue and/or not to grant the "receipt" provided by section 4 of the Press Law, Cap. 79 with regard to the publication of a newspaper under the title "Neos Anthropos" which was communicated to the first applicant by means of a letter of the second respondent dated 8.1.1976, is null and void and of no effect whatsoever; that the decision to issue and/or grant the aforesaid receipt and thus to grant the title "Neos 35

Anthropos" for the publication of a newspaper to Telegraphos Publishing Co. Ltd. is null and void and of no effect whatsoever.

The facts in brief are as follows: The first applicant is a lawyer, member of the Central Committee of the Cyprus Communist Party in charge of press matters. The two applicants are the Central Committee of the Cyprus Communist Party whose offices are at No. 24 Homer Avenue Nicosia. Applicants decided the publication of a newspaper by the party under the title "Neos Anthropos". A newspaper under the same title used to be published by the Cyprus Communist Party from 1926 until 1931. The AKEL Party was established in 1941 upon a decision of the Cyprus Communist Party which was wound up in 1944. This was re-established and the two applicants are its Central Committee. The applicants visited the Director of the Public Information Office on the 26th November, 1975 and informed him that they contemplated to publish a newspaper under the title "Neos Anthropos". He examined the file and informed them that the title was free.

The applicants mentioned to respondent 2 that they were of opinion that the provisions of section 3 of the Press Law Cap. 79 for the execution of a bond in the sum of £500 was contrary to Article 19 of the Constitution. The applicants submitted the declaration about a newspaper together with an accompanying letter dated 4th December, 1975, in which it was stated that section 3(b) was unconstitutional. On the 20th December applicants circulated a proclamation to the public about the re-establishing of the Cyprus Communist Party in which they also declared their intention to publish a newspaper under the title "Neos Anthropos". On the 24th December, 1975, Telegraphos Publishing Co. Ltd. which is under the control of AKEL submitted a declaration about the publication of a newspaper under the same title and also executed the bond of £500 required by the Law. The respondents issued the relevant receipt to the said company which thus, by virtue of section 4 of Cap. 79, became the proprietor of the said title. On the 12th January, 1976, the applicants received a negative reply. The applicants after writing their letter dated 23rd January, 1976, were informed of the issue of the title to the aforesaid Company and a certified copy of the relevant declaration and bond were sent to the

applicants by letter of the second respondent dated the 5th February, 1976.

This application was based on the following grounds of law:

(1) The first *sub judice* decision was based on the failure of the applicants to execute the bond provided by section 3(b) of Cap. 5
79. This provision is contrary to the right to freedom of speech and expression which includes the exercise of this right through the press and which is protected by Article 19 of the Constitution. The bond constitutes a restriction in the exercise of the right which does not come within the provisions permitted by 10
Article 19.3. Moreover the nature of the aforesaid restriction is repressing whilst the nature of the restriction in question is preventive. (2) The bond constitutes discrimination in the exercise of the right to freedom of speech and expression amongst those possessing the requisite financial ability and those not 15
possessing it. The latter are deprived of this way of expression by the publication of a newspaper. (3) Since the respondents had before them, as from the 4th December, 1975 the Declaration of the applicants together with the express questioning of the constitutionality of section 3(b) of Cap. 79 they were 20
bound under the principles of good administration to seek legal advice from the appropriate Officer of the Republic and to inform the applicants accordingly. (4) In view of the fact that the Declaration of AKEL was obviously submitted for the purpose of "prompt extraction" of the title, the respondents 25
as a matter of good administration ought to have informed the applicants about the aforesaid "Declaration" to enable applicants to apply to Court and/or take any other legal steps and (5) In view of the fact that it was obvious that AKEL was trying to forestall the applicants, the respondents as a matter of 30
good administration and in order to avoid unnecessary proceedings and costs, ought to have left pending the taking of any decision until the resolving of the constitutional dispute. It should be noted that ground of law (3) was abandoned.

On the 13th April, 1976, the respondents filed their opposition 35
which is based on the following grounds of law: (a) The *sub judice* decision is in all respects lawful, is not contrary to the provisions of the Constitution or the Law, was not taken in excess or in abuse of the power vested in the respondents and was properly taken on the basis of all the facts of the case. 40
(b) Article 19 of the Constitution is not in any way contravened

and (c) it was not the task of the respondents to decide on the constitutionality or not of section 3(1)(b) of the Press Law as amended subsequently. The opposition was based on the following facts: On the 4th December, 1975, Advocate Costas Makrides of Limassol submitted an application to the Public Information Office to which he enclosed a completed Declaration about a newspaper, and by means of which he was seeking to register a newspaper under the name "Neos Anthropos" without however executing the bond for £500 provided by section 3(1)(b) of the Press Law, Cap. 79, as subsequently amended. On the 8th January, 1976, after obtaining the advice of the Attorney-General of the Republic the Director of the Public Information Office addressed a letter to the applicant informing him that the Declaration which he had submitted could not be filed in view of the fact that no bond in the sum of £500 had been executed as provided by the Law (see *exhibit 7*).

On the 24th December, 1975, Telegraphos Publishing Co. Ltd. submitted an application to the Minister of Interior by means of which it sought to register a newspaper under the name "Neos Anthropos", and it enclosed all the documents required by the aforesaid section of the Press Law including a bond in the sum of £500 (see Appendix "A"). On the 7th January, 1976, the Director of the Public Information Office having considered the application of Telegraphos Publishing Co. Ltd. he found it to be in full compliance with the requirements of the Press Law and issued the relevant receipt under section 4 of Cap. 79.

On the 7th May, 1976, Telegraphos Publishing Co. filed an opposition which is based on the following grounds of law: (1) Decisions A and B in the application whose annulment is sought by the applicants are not contrary to the provisions of the Constitution or the Press Law, Cap. 79 and thus they are not subject to annulment. (Article 146(1) and (4)(b) of the Constitution). (2) The provisions of section 3(1)(b) of the Press Law, Cap. 79 for the execution of a bond are not contrary to the right to freedom of speech and expression, which is protected by Article 19 of the Constitution, nor to any provision of the said Article. (3) This provision falls within the provisions of and is in accord with the provisions of Article 19.3 of the Constitution. (4) The provisions of section 3(1)(b) of Cap. 79 which are attacked are necessary for the protection of the

reputation and/or the rights of others. (5) The presumption that the Law Cap. 79 and the above provision thereof are reasonably necessary for the above purpose is not precluded by any of the facts alleged in the application. (6) This provision is of a preventive nature and is not repressing. (7) The execution of a bond does not constitute discrimination, does not discriminate between persons under the same circumstances and is necessary for the effective protection of the reputation and the rights of others. (8) On the contrary the non-imposition of the execution of a bond would constitute discrimination between solvent and non-solvent newspaper proprietors to the detriment of the former who would be forced to pay damages etc. for libel whilst the non-solvent proprietors could defame everybody without paying any damages, being, also, encouraged by such advantageous immunity. (9) The respondents were not bound to seek legal advice and inform applicants accordingly and particularly so after the express statement of the applicants that they believed and they had a second legal advice to the effect that the execution of a bond was contrary to the Constitution and inapplicable and their express statement that they would proceed with the publication of a newspaper without executing a bond. (16) The interested party denies the allegations in grounds of law 4 and 5 and submits that even if same were true the respondents had no obligation whatsoever to inform the applicants or to act as suggested by applicants in ground of law 5. (11) Applicants No. 2 are not entitled to make this recourse because they are not a person whose interest vested in him personally has been affected by the *sub judice* decisions because, *inter alia*, as stated by applicant 1 in his letter dated 4.12.1976 (*exhibit 3*) and in his Declaration (*exhibit 2*) the application was made by applicant 1 personally as a private individual the not on behalf of applicants No. 2.

This opposition is based on the following facts: Applicant No. 1 forwarded or delivered as a private individual and/or personally the letter and the Declaration (*exhibits 3 and 2* respectively in the application of the applicants) to the Public Information Office to the contents of which the interested party will refer at the trial. The Director of the Public Information Office (respondent 2) replied to him by his letter (*exhibit 1* in the application of the applicants). The interested party repeats the facts stated in paragraphs 6 and 7 of the application except

the allegation that Telegraphos Publishing Co. is under the control of AKEL which is denied and which is irrelevant for the purposes of this recourse and should be set aside. The interested party is unaware and does not admit the facts alleged in paragraphs 1, 2 and 5 of the application. Interested party No. 1 denies specifically that the Cyprus Communist party has been recently re-established. The party of which applicants No. 2 are the Central Committee is a new party not related to the Cyprus Communist Party and (2) alleges that such allegation by applicants is irrelevant and should be set aside. The interested party denies all the allegations in paragraphs 4 and 5 in the statement of facts of the application and alleges that same are irrelevant in this recourse and should be set aside.

There is no doubt whatsoever that by tradition the press has the mission to receive and publish information, to interpret and comment upon it and act as guardian of the public interest against government arbitrariness and irregularities. It is also known that there were needed long struggles for the implementation of the freedom of the press. And it is for this reason that Governments of the day were considering it as a serious impediment which was creating a dangerous interference with the exercise of the Government powers whilst on the contrary it was supported by the opposition.

But this exactly shows the importance for the functioning of the State of the freedom to receive and impart information, the freedom to hold opinions and the freedom to comment by the press which according to the Authors constitutes the 4th power in a State. Article 19 of the Constitution of the Republic of Cyprus guarantees the right to freedom of speech and expression in any form, which includes freedom to hold opinions and receive and impart information and ideas without interference by any public authority and regardless of frontiers. See paragraphs 1 and 2.

This exercise of this right may in my opinion be subjected to formalities, conditions, restrictions or penalties as are prescribed by law and are necessary only for the purposes provided by Article 19.3 of the Constitution. These constitutional provisions were framed on the basis of Article 10 of the European Convention on Human Rights, which in its turn was formulated on the basis of Article 19 of the Universal Declaration of Human

Rights. Article 19 of the International Convention (Civil and Political Rights) follows the same pattern though the restrictions to these rights are more of a general character. It is proper to add also that the concept of freedom of opinion and expression is closely linked with the concept of freedom of thought which is protected by Article 18 of the Constitution. The freedom of expression of course presupposes some other person to whom ideas are expressed or imparted and for this reason the freedom of expression includes the right to publication or circulation (see *Martin v. Struthers* (1943) 87 Law. ed. 1313) as well as freedom to receive and publish (see *Express Newspapers v. Union of Indian* (1958) S.C. 578-614). The freedom of expression and particularly the freedom of the press as protected by the Constitution and by the international conventions presupposes that there should not be imposed any preventive restriction in the form of a previous licence or preventive censorship. This view is supported by Article 19.5 of the Constitution which runs as follows: "Nothing in this Article contained shall prevent the Republic from requiring the licensing of sound and vision broadcasting or cinema enterprises". In Cyprus there exists the Press Law, Cap. 79, which continued to be applied in the Republic after modification by the Constitution under Article 188 of the Constitution (see, also, *Olivier v. Buttigieg* [1966] 3 W.L.R. 310 H.L.).

For the issue of a newspaper there is not needed any previous licence, but simply an affidavit containing the prescribed particulars about the name of the newspaper, the place of printing, the name and address of the proprietor, the language of the publication, the time intervals of the publication and the fees to be collected in respect of announcements or advertisements.

Section 3(b) provides that—

"(b) a bond in the sum of five hundred pounds executed before and certified by a certifying officer appointed under the Certifying Officers Law or any Law amending or substituted for the same, signed by the person named in the statutory declaration as the proprietor and secured to the satisfaction of the Minister of Interior either by a surety or sureties or by mortgage or deposit of money or other securities as the Minister of Interior may, in any case, direct, conditioned that the proprietor shall pay to the

Government of the Republic every penalty which may be imposed upon, or adjudged against, him upon any conviction for printing or publishing or publishing or causing to be printed or published any seditious or other libel at any time after the execution of the bond and also any damages or compensation and costs on any judgment for the plaintiff in any action for libel against the proprietor and all other penalties whatsoever which may be imposed upon, or adjudged against, him under the provisions of this Law”.

Section 4 provides as follows:

“4. Upon receiving a declaration and a bond, as in section 3 of this Law provided, the Minister of Interior shall file or cause the same to be filed in his office and shall thereupon, give or cause to be given to the proprietor of the newspaper, in respect of which the declaration and bond were furnished, a receipt bearing the date on which the declaration and bond were furnished, and such receipt shall be admissible in all proceedings as evidence of all that is stated therein relating to such declaration and bond”.

In my opinion the affidavit is not considered as a preventive measure because the administrative Authority with which it is deposited has almost no discretion at all to refuse the receipt in question (see *Cosmos Ltd., Press v. The Republic* (1971) 3 C.L.R. 387-396). The name of the newspaper, after the issue of the receipt provided by section 4 will be deemed to be the property of the proprietor and no other person will be entitled to use the same title or a title so resembling it as to be likely to cause confusion (see section 11 of the Law. See also *Republic (Minister of Interior) and Another v. Telegraphos Publishing Co. Ltd.* (1975) 3 C.L.R. 394-398, where it was held that section 19 of the Press Law is not in conflict with Article 19.3 because it protects the right of the applicant as proprietor of the title of the newspaper and because he has acquired this right by the receipt issued).

Counsel for the applicants in a long and detailed address argued (a) that section 3(b) of the Press Law Cap. 79 imposes sanctions on the circulation of newspapers and consequently is contrary to the provisions of Article 19(1) and (2) of the Con-

stitution; (b) the provision for a bond in the sum of £500 is inserted for the protection of the State and against publications of a seditious nature as well as for the protection of the citizens from defamatory publications; and (c) that the provisions of section 3(b) of the Law are unconstitutional, because they amount to a preventive restriction in the form of either a previous licence or preventive censorship. In support of this argument counsel for the applicants referred to the case of *Near v. Minnesota* (1975) Law. ed. 1357, and to the cases of *The Republic of Cyprus and Another v. Telegraphos Publishing Co. Ltd.* (1975) 3 C.L.R. 394 and *The Attorney-General and Another v. Antigua Times Ltd* [1975] 3 All E.R. 81. Counsel for the applicants referred also to the famous textbook of the late Saripolos "System of Constitutional Law of Greece" 4C Athens 1924 p. 120, where the claim for a certain monetary guarantee is considered as an indirect preventive measure. It should be noted, however, that in accordance with the Constitution of Greece (1864, 1911 and 1952) any preventive measure is excluded.

It would also be expedient to stress that the decisions of Judges in America are directed against any preventive restriction or preventive censorship. In the very well known case of *Near v. Minnesota* Chief Justice Hughes who delivered the judgment of the Majority of the Court referred to the freedom of the press (see pages 1363, 1364, 1366, 1367, 1368, 1369 and 1371). In the recent case *New York Times Co. v. United States*, 29 Law. ed. 2d 822 Justice Black referred to the freedom of the press at p. 828. See also the judgment of Justice Douglas at pp. 829 and 830 and *Olivier v. Buttigieg* [1966] 3 W.L.R. 310 H.L.

It is indicative that from the whole series of authorities to which I have referred it is implied that without freedom of the press there cannot be real democracy. Without a free press there cannot exist freedom of information, and only those exercising such a right they may and are in a position to decide and enjoy the freedom of decision.

As I stated in my report to the Graz University in 1976 "in order to secure the freedom to receive and impart information to the means of mass communication not only there should be given the opportunity to receive information freely but also freedom to impart this information. The principle of anonymity which allows a publisher or reporter to refuse (with the exception

of certain instances) to reveal the name of the author of an article published in his newspaper is inclined to play an important part in the realization of the right to receive and impart information. This principle seems to have been rendered more important during this period and I call upon you to weigh the question of the professional confidence. It is generally recognised that for the press to be enabled to perform the duty of imparting information to the public it should be allowed to receive information in confidence without revealing its sources. The journalist may perhaps be called upon to reveal the sources of his information, in the name, however, of public interest and national security. He may perhaps commit the offence of contempt of Court if he declines to reveal the sources of his information when this is required by the Court”.

Guided by the decisions to which I have referred I came to the conclusion that the provision regarding a bond which is granted as security for the payment of damages was inserted for the protection of the reputation or the rights of third persons and consequently section 3(b) of the Press Law is not contrary to the provisions of Article 19.3 of the Constitution which also provides for conditions and restrictions and consequently section 3(b) is not unconstitutional because it does not impose a preventive restriction in the form of either a previous licence or preventive censorship.

If more authority is needed in support I think that the case of the *Republic (Minister of Interior and Another) v. Telegraphos Publishing Co. Ltd.* at p. 401 lends support to my opinion that the provisions of the Press Law in Cyprus fall within the provisions of Article 19 of the Constitution because the exercise of discretion which is vested in the administration was necessary in order to protect the rights of the proprietor of the title of the newspaper, and for this reason, cannot be considered as contrary to the provisions of the Constitution; and because Article 19 provides (see paragraphs 1 and 2) that the exercise of the rights may be subjected to formalities, conditions, restrictions or penalties as are prescribed by Law and are necessary only in the interests of the security of the Republic, the constitutional order or the public safety.....or for the protection of the reputation or rights of others..... In the case of *The Attorney-General and Another v. Antigua Times Ltd.* the

Privy Council delivered its judgment on the freedom of opinion, and the receiving and imparting of information and ideas without interference by any Authority. Lord Fraser of Tullybelton said at p. 91: "In relation to s. 3(2), the question to be determined is, in their Lordships, opinion, whether that subsection was reasonably required for the purpose of protecting the reputations and rights of others. If it was, then by virtue of s. 10(2) of the Constitution, nothing in it or done under its authority is to be treated as contravening the Constitution". (See also pp. 90, 92).

5

10

In the case of *Georghios Hji Nicolaou v. The Police* (1976) 2 C.L.R. 63 Justice L. Loizou delivering the judgment of the Court of Appeal said the following at pp. 64, 65:

"It should be stressed that this Court attaches special importance to the present case because it concerns the right of freedom of expression, one of the fundamental rights of the subject which are recognised and safeguarded by article 19 of the Constitution as well as by the European Convention for the protection of Human Rights, which is effective in Cyprus by virtue of the provisions of article 169 of the Constitution, after the enactment, by the House of Representatives, of the European Convention for the Protection of Human Rights (Ratification) Law, 1962 (Law 39/62). But even in the provisions of the Constitution and the Convention, there are certain formalities, conditions and restrictions and very rightly so, in our view, because although nobody can doubt that the right of expression, is, we should say, a blessing, and a characteristic of every civilized community and democratic country the reasons for which this right may be placed, by law, under certain restrictions and penalties constituting necessary measures for the protection of the reputation or rights of the citizen, the national security, the promotion of order and prevention of crime, the prevention of the disclosure of information received in confidence and the maintenance of the authority and impartiality of the judiciary should, nevertheless, be not disregarded, and this for the purpose of preservation of a fair balance between the right of freedom of expression and the resulting duties and responsibilities of the citizen".

15

20

25

30

35

40

Regarding payment of damages and restrictions for the protection of the reputation or the rights of others see decision of European Commission 753/60 Yearbook III p. 310.

5 For the reasons I have stated at length and in view of the authorities I have cited there is no doubt at all that according to Article 19 of the Constitution the Constitutional right of the press may be subjected to formalities, conditions, restrictions or penalties as are prescribed by Law and which are necessary only for the purposes provided by Article 19(3) in a democratic
10 society. I do not wish to complete my judgment without expressing my satisfaction to all counsel who appeared in this case.

For the reasons stated above the decision or act of the administration is confirmed and the recourse is dismissed without
15 costs. See Article 146(4)(b) of the Constitution.

Application dismissed without costs.